

Warszawa, dnia 9 lutego 2022 r.

IGCP/ 30 /2022

Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska

Dotyczy: skutków braku możliwości pobierania opłat za przyłączenie do sieci ciepłowniczej w przypadku stosowania mechanizmów art. 7b ustawy Prawo energetyczne

W imieniu członków Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie, zrzeszającej podmioty zajmujące się dostarczaniem ciepła z wykorzystaniem sieci ciepłowniczych, zwracamy się z wnioskiem o zmianę dotychczasowych zapisów art. 7 ust 11 ustawy Prawo energetyczne w części dotyczącej nie pobierania opłaty za przyłączenie do sieci ciepłowniczej na podstawie regulacji art. 7b ust 1 tej ustawy.

Obowiązujące w ustawie Prawo energetyczne zapisy art. 7 ust 11 brzmią następująco:
„11. W umowie o przyłączenie do sieci ciepłowniczej mogą być ustalone niższe stawki opłat za przyłączenie do sieci niż ustalone na podstawie zasad określonych w ust. 8, a w przypadku o którym mowa w art. 7b ust. 1, nie pobiera się opłaty za przyłączenie do sieci.”

Biorąc pod uwagę regulacje związane z przyłączaniem do sieci elektroenergetycznej i gazowej, a nawet sektora wodociągowo-kanalizacyjnego, przytoczona powyżej reguła jest od nich całkowicie odmienna, nierynkowa i niesprawiedliwa ze względu na relacje biznesowe pomiędzy dostawcą i potencjalnym odbiorcą ciepła.

W każdym z przytoczonych powyżej sektorów sieciowych podmiot przyłączany do sieci partycypuje w kosztach realizacji przyłącza. Nie dotyczy to jednak przyłączania odbiorców ciepła w przypadku stosowania art. 7b ustawy Prawo energetyczne.

Regulacje ustawy Prawo energetyczne przewiduje co do zasady stawki opłat zawarte w taryfie, kalkulowane na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów. Jednak przyłączanie obiektów do sieci ciepłowniczej w trybie art. 7b jest w tym przypadku wyjątkiem od tej reguły, gdyż zgodnie z zapisami art. 7 ust 11 w takim przypadku nie pobiera się w ogóle opłaty za przyłączenie do sieci. Nie ma takiego ograniczenia w przypadku przyłączania się do innych sieci ważnych dla spełniania podstawowych potrzeb cywilizacyjnych, jak sieci wodociągowe, kanalizacyjne czy energii elektrycznej lub gazu.

Praktyka stosowania zapisów Art. 7 ust. 11 w zakresie zwolnienia odbiorców ciepła z opłat za przyłączenie obiektu, który nie jest przyłączony do sieci ciepłowniczej lub wyposażony w indywidualne źródło ciepła, zlokalizowanego na terenie, na którym istnieją techniczne warunki dostarczania ciepła z systemu ciepłowniczego lub chłodniczego (tryb art. 7b), potwierdza, że wymaga on zmiany. Brak opłaty za przyłączenie do sieci ciepłowniczej w trybie art. 7b uPE powoduje, że trudne a czasami niemożliwe do spełnienia stają się warunki ekonomiczne takiego przyłączenia, co za każdym razem ma obowiązek badać

przedsiębiorstwo ciepłownicze. W takich przypadkach więc należałoby odmówić przyłączenia do sieci w trybie art. 7b, co w krańcowych przypadkach się dzieje.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że całkowite ryzyko takiego przyłączenia, zarówno to ekonomiczne związane z poniesieniem jego kosztów technicznych, jak również później rynkowych i eksploatacyjnych spada w całości na przedsiębiorstwo ciepłownicze, a pośrednio na innych odbiorców ciepła przyłączonych do sieci ciepłowniczej, czego nie ma w innych branżach sieciowych. Dodatkowo, co niewątpliwie wpływa na skutki ekonomiczne potencjalnego przyłączenia, generuje dodatkowe koszty, gdyż często ze strony nowych odbiorców widać brak troski o racjonalizm kosztów takiego przyłączenia, np. poprzez wskazanie nieoptymalnego przebiegu lub lokalizacji węzła cieplnego. Mając świadomość konieczności partycypacji w kosztach przyłączenia do sieci takie postawy nie miały by miejsca.

Dlatego proponujemy dokonać zmiany w brzmieniu Art. 7 ust.11 , a mianowicie:

„W umowie o przyłączenie do sieci ciepłowniczej mogą być ustalone niższe stawki opłat za przyłączenie do sieci niż ustalone na podstawie zasad określonych w ust. 8.

Uzasadnienie

Stosując się do regulacji zawartej w art. 7b ustawy Prawo energetyczne przyłączanemu podmiotowi jest obecnie obojętne, jakie są koszty realizacji jego przyłącza, ponieważ zgodnie z zapisami art. 7 ust 11 nie partycypuje w nich. Projektując więc nowy obiekt podmiot przyłączany nie czuje się zobowiązany w jakikolwiek sposób do ich minimalizacji , np. poprzez uzgodnienia z przedsiębiorstwem ciepłowniczym. W konsekwencji np. koszty amortyzacji i eksploatacji (straty na dystrybucji) nadmiernie długich odcinków przyłączy nie dotyczą bezpośrednio takiego podmiotu, ale rozkładają się na wszystkich odbiorców, prowadząc ostatecznie do wzrostu kosztów działalności a potem cen ciepła. „Darmowe” przyłączenie do sieci ciepłowniczej oznacza, że brakuje bodźca motywacji podmiotu przyłączonego do zachowania efektywności energetycznej i ekonomicznej na etapie projektowania przyłączania obiektu.

W naszej ocenie, partycypowanie przez podmiot przyłączany do sieci ciepłowniczej opłatą za przyłączenie przewidzianą w ustawie PE byłoby właściwym i nie nadmiernie obciążającym bodźcem uwzględnienia minimalizacji kosztów realizacji przyłącza oraz ograniczenia do minimum strat na dystrybucji w całym okresie eksploatacji obiektu wraz z przyłączem. Uchroniłoby to również pozostałych odbiorców ciepła z sieci ciepłowniczej przed efektem ponoszenia nieuzasadnionych kosztów realizacji innego niż najbardziej efektywny i możliwy technicznie do realizacji wariant przyłącza.

Kolejnym elementem wpływającym na zwiększenie ryzyka ekonomicznego dla przedsiębiorstwa ciepłowniczego wynikającym z braku pobierania opłat za przyłączenie do sieci jest zwiększone ryzyko nieterminowego zakończenia realizacji projektowanego obiektu i rozpoczęcia poboru ciepła, a tym samym zwrotu z inwestycji oraz brak narzędzia egzekwowania od podmiotu przyłączanego obowiązków umownych tj. jak terminowe dostarczenie kompletnej dokumentacji obiektu czy przygotowanie obiektu do realizacji przyłącza. I tu znowu partycypacja odbiorcy w kosztach przyłączenia mobilizuje go, aby jak najszybciej odnieść korzyść z zainwestowanych nakładów. Brak zaangażowania finansowego podmiotu przyłączanego powoduje, że dochodzenie ewentualnych roszczeń przez przedsiębiorstwo może być długotrwałe lub bezskuteczne. Po stronie przedsiębiorstwa ciepłowniczego przy rozwiązaniu umowy o przyłączenie z winy przyłączanego podmiotu pojawia się efekt kosztów utopionych tj. nakłady na projekt, analizę techniczną, materiały.

Opłata za przyłączenie stanowi swoistą formę zabezpieczenia przedsiębiorstwa przed nieterminowym lub brakiem realizacji zobowiązań przez podmiot przyłączany.

Kolejnym zagrożeniem dla efektywności ekonomicznej przyłączania obiektów w trybie art. 7b z uwzględnieniem art. 7 ust 11 jest pojawiające się nagminnie żądania opłat za służebność przesyłu na nieruchomości podłączanej, a więc praktyczna dopłata (wynagrodzenie) przyłączanemu podmiotowi nie ponoszącemu żadnych opłat, za to że się do sieci ciepłowniczej przyłączył, której konsekwencje obciążają dodatkowo innych odbiorców ciepła.

Kolejny argument na wprowadzenie opłaty przyłączeniowej to koszty budowy przyłączy, wpływające na wydłużenie czasu ich realizacji, które z powodu bardzo słabej kondycji ekonomicznej sektora ciepłowniczego, wyrażającego się brakiem wystarczających środków finansowych własnych i obcych w przedsiębiorstwie ciepłowniczym, wpływa na ograniczenie możliwości i czas ich realizacji.

Pragniemy nadmienić, że podobny problem zgłaszała w ostatnim okresie branża gazownicza, co skutkuje między innymi istotnym wydłużaniem się czasu realizacji nowych przyłączy gazowych.

W naszej ocenie, przyjęte w regulacjach ustawy Prawo energetyczne rozwiązanie mające na celu zwiększenie zasięgu dostaw ciepła systemowego w ramach walki „ze smogiem” poprzez odstąpienie od pobierania opłaty za przyłączenie do sieci ciepłowniczej, nie dają gwarancji osiągnięcia zamierzonych celów. Problem braku możliwości przyłączania nowych obiektów do systemów ciepłowniczych bez opłaty przyłączeniowej będzie się pogłębiał. Zamiast rozwoju rynku obserwować będziemy coraz powszechniej odmowy przyłączenia obiektu do sieci ciepłowniczej w trybie art. 7b , ponieważ nie zostanie spełniony warunek uzasadnienia ekonomicznego.

Na dodatek, brak opłaty za przyłączenie preferencyjnie dotyczy nowych obiektów i w efekcie powoduje nie równe traktowanie odbiorców ciepła, gdyż budynki istniejące, w których np. likwidowane są paleniska na paliwa stałe, ponoszą opłatę przyłączeniową.

W naszej ocenie, przedstawiony wniosek umożliwi racjonalne wykorzystanie systemów ciepłowniczych dla realizacji rozwoju efektywnego rynku ciepła systemowego.

Z poważaniem